

Nyhetsbrev 2024 03

Tilskudd for gjødslingsfri kantsone i eng – 5250 kr/daa – det kan lønne seg

Gjødslingsfrie kantsoner er tiltak for å redusere næringstilførsel til vassdrag og i åpen åker også å redusere partikkelavrenning. Begge deler er viktige tiltak for å nå miljømålene for våre vassdrag. Og rene vassdrag er en viktig indikator på at vi driver jordbruk på en miljømessig forsvarlig måte. Myndighetene ønsker å stimulere til at en gjør gode tiltak som kan bidra. Derfor blir det gitt et tilskudd som faktisk lønner seg. I 2023 var tilskudd til gjødslingsfri kantsone på eng 21 kr pr løpemeter til eng. Kantsonen skal være minst 4 m bred. Det gir et tilskudd på kr. 5250 pr daa. For korn der en har minst 6 m grasdekt gjødslingsfri kantsone var tilskuddet 30 kr/m og for potet var det 50 kr/m, henholdsvis 5000 og 8300 kr/daa.

Økonomien i gjødslingsfri kantsone ved antatt tapt avling på 500 Fem/daa:

Tapt avling pr daa 500 Fem a 3,3 kr	= - 1650 kr
Tilskudd	= 5250 kr
Spart gjødsel	= 750 kr
<u>Netto</u>	<u>= 4250 kr</u>

Så taper en nok ikke så mye i avling med en gang men over tid vil det bli mindre avling. Ved å så tett med kvitkløver kan en motvirke det noe. Det kan være god økonomi å satse på dette, samtidig som det er et godt tiltak for miljøet. Så vurderes det ofte som litt plunder og heft å holde på med. Ja, det er litt ekstra arbeid, men som god driftsleder klarer en å forholde seg til det. Og så blir det etter hvert rutine. Husk også å minne evt medarbeidere at det ikke skal spres hverken husdyrgjødsel eller mineralgjødsel på de nærmeste 4 m av enga. Husk også at det alltid skal være en vegetasjonssone på minimum 2 m, som alltid skal være der i tillegg til kantsonen.

Soner langs vassdrag og åpent vann

Det er mange ulike soner å forholde seg til når det gjelder vassdrag. Her er en oversikt.

Vegetasjonssone på minst 2 m

Forskrift om produksjonstilskudd sier at det skal være en varig vegetasjonssone på minst 2 m horisontalt langs vassdrag, som ikke pløyes eller gjødsles. Den kan evt beites. Den er obligatorisk for alle som søker produksjonstilskudd. Sonen er også et krav i vannressursloven.

Ugjødsla kantsone på 4 eller 6 m i dyrka mark i tillegg til vegetasjonssonen

Gjennom Regionalt Miljøprogram kan du få tilskudd til ugjødsla kantsone. For denne sonen kan en i eng få 21 kr pr løpemeter (2023), dersom en holder den ugjødsla. Sonen kan ellers høstes og fornyes som normalt. I åpen åker med korn, potet og grønnsaker, så må en holde en 6 m ugjødsla grassone. For dette får en 30/50 kr pr løpemeter. Den ugjødsla kantsone har god effekt i forhold til å redusere utslipp av næringsstoffer i vassdraget og er et frivillig tiltak. Den ugjødsla kantsone begynner på dyrka mark innenfor vegetasjonssonen.

Sprøytefri sone 3 m

Forskrift om plantevernmidler sier at det skal være en 3 m sprøytefri sone langs vassdrag.

Nydyrking 6 m

Forskrift om nydyrking sier at det skal være en udyrka sone på minst 6 m langs vassdrag.

Spredavstand fra vann, bekker, grøfter og vei (5 og 15 m)

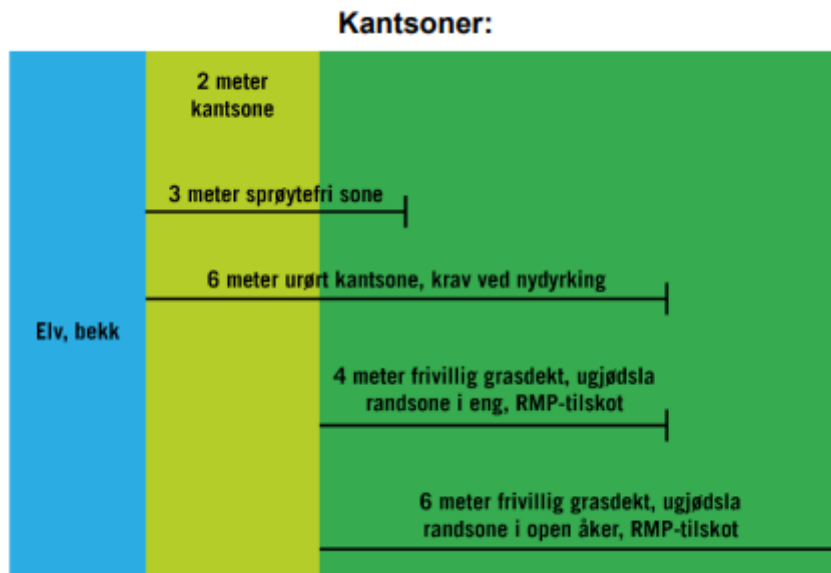
Hvis en har fått **godkjent spredareal på beite** er det viktig å huske på følgende soner:

15m fra vannkant ved normal vannstand om våren

5 m fra hver side av bekk og åpen grøft

5 m fra kant og veigrøft langs offentlig og privat vei

5 m fra kant av vassig og udrenert myrområde

Maksimalt 6 tonn pr daa ved RMP-tilskot

For å kunne motta tilskot for miljøvenleg spreiring av husdyrgjødsel igjennom regionalt miljøtilskot (RMP) er det ein rekke vilkår som må oppfyljast.

1. Forutsetning er at alle spredninger i sesongen på det omsøkte arealet er gjennomført slikt og at siste sprededato er 10. august.
2. Det blei i 2023 innført ei maks grense på kor mykje gjødsle ein kan spreie for å motta tilskot. Det skal minimum spreiest 5 kg total-nitrogen i husdyrgjødsle per dekar og maksimalt 6 tonn per dekar (inkludert vatn) per gjødsling.
3. For å kunne motta tilskot skal føretaket ha ein gyldig gjødslingsplan og skiftenoteringar som syner spreiedato og gjødselmengde spreidd per dekar. All bruk av gjødsel skal kome fram av gjødslingsplanen. Det er den som disponere arealet som skal søke tilskot (dvs. den som søker og mottar PT-tilskot på arealet).
4. Spredareal hos andre må dokumenteres. Det skal foreligge en skriftlig avtale mellom partene. I tillegg må mengdene dokumenteres ved kvitteringer. Dvs at leverandøren må gi mottakeren en kvittering på hvor mye gjødsel og type gjødsel som er levert. Dette må også

fremgå av gjødslingsplan mengde og type både for leverandør og for mottaker. Eksempel på spredeavtale finner du [her](#).

Seljen er viktig for bier/insekter og for våre trekkfugler – klipp etter blomstring

Seljetreet er mer verdifullt enn du aner. Selja er vårens og insektenes viktigste frokost! Derfor bør vi vente med å klippe Selja til den er ferdig avblomstret engang etter mars. Seljetreet blomstrer stort sett her på Jæren langs jorder og grøftekanter i mars. Du ser de gule «gåsungene» som preger seljetreet. Selja er ekstremt viktig for insektene om våren. Den gir godt med både pollen og nektar på en tid av året hvor både biene våre og andre ville insekter som humla stort sett ikke finner annet. Foruten pil/selje gir andre tre sorter som gråor, svartor og hassel viktig næring etter en lang vinter. Det er ikke bare insektene våre som er avhengig av disse tresortene for å kunne overleve, men også trekkfuglene er helt avhengig av denne matressursen om våren for å overleve. Insektene som svermer inni selja er også mat for skrubbsultne trekkfugler som kommer fra Mellom-Europa og langt sør i Afrika. Disse er slitne etter lange flyturer og er derfor helt avhengig av mattilgangen de får fra selja. Derfor oppfordrer vi til å vente med å klippe den før etter den har sluttet å blomstre på slutten av mars/tidlig april. Det er et enkelt tiltak som ofte kan være avgjørende for at insekt- og dyrelivet kommer i gang etter en hard vinter.

Grøftetilskudd oppbrukt for 2024

Økning i satsene samtidig som tildelte midler er redusert er status akkurat nå. Det er beklagelig. Vi oppfordrer likevel alle som påtenker å grøfte å sende inn søknad i tilfelle at det skal komme noen midler.

Halldor pensjonerer seg til sommeren 1. august

Før da skal han også avvikle ferie, så han blir borte i uke 11, 13, 25, 26, 29 og 30. Vi kommer til å savne ham på Rådhuset. Det jobbes med å finne ny person til stillingen.